ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 15. júla 2004*

Vo veci C-501/00,

Španielske kráľovstvo, v zastúpení: S. Ortiz Vaamonde, splnomocnený zástupca, ktorý si zvolil adresu na doručovanie v Luxemburgu,

žalobca,

ktorého v konaní podporuje:

Diputación Foral de Álava,

Diputación Foral de Vizcaya,

Diputación Foral de Guipúzcoa,

Juntas Generales de Guipúzcoa,

Gobierno del País Vasco,

v zastúpení: R. Falcón y Tella, advokát,

* Jazyk konania: španielčina.

a

Unión de Empresas Siderúrgicas (Unesid), v zastúpení: L. Suárez de Lezo Mantilla a I. Alonso de Noriega Satrústegui, advokáti,

vedľajší účastník konania,

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: G. Rozet a G. Valero Jordana, splnomocnení zástupcovia, ktorí si zvolili adresu na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie z 31. októbra 2000 týkajúceho sa španielskych zákonov o dani z príjmov právnických osôb (Ú. v. ES L 60, 2001, s. 57),

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia J.-P. Puissochet, J. N. Cunha Rodrigues, a R. Schintgen (spravodajca) a N. Colneric,

generálny advokát: A. Tizzano,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

so zreteľom na správu sudcu-spravodajcu,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Španielske kráľovstvo sa žalobou doručenou kancelárii Súdneho dvora 29. decembra 2000 domáha na základe článku 33 prvého pododseku UO zrušenia rozhodnutia Komisie z 31. októbra 2000 týkajúceho sa španielskych zákonov o dani z príjmov právnických osôb (Ú. v. ES L 60, 2001, s. 57, ďalej len „napadnuté rozhodnutie").

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

2 Podľa článku 4 písm. c) UO sú v súlade s ustanoveniami Zmluvy o ESUO zakázané „subvencie alebo pomoci poskytnuté štátmi alebo nimi uložené osobitné daňové zaťaženia v akejkoľvek forme" [*neoficiálny preklad*].

3 Článok 95 prvý pododsek UO ustanovuje:

„Vo všetkých touto Zmluvou nepredvídaných prípadoch, v ktorých sa na dosiahnutie niektorého v článkoch 2, 3 a 4 bližšie určeného cieľa Spoločenstva na spoločnom trhu uhlia a ocele v súlade s článkom 5 ukáže potrebným prijať rozhodnutie alebo odporúčanie Komisie, môže byť toto rozhodnutie alebo odporúčanie prijaté s jednomyseľným súhlasom Rady po vypočutí poradného výboru." [*neoficiálny preklad*]

4 Komisia prijala na základe článku 95 UO začiatkom osemdesiatych rokov právnu úpravu Spoločenstva, podľa ktorej bola v určitých taxatívne vymenovaných prípadoch povolená štátna pomoc pre železiarsky a oceliarsky priemysel, aby sa vyhovelo požiadavkám reštrukturalizácie týchto sektorov.

5 Právna úprava prijatá Komisiou na základe tohto ustanovenia mala formu všeobecne záväzných rozhodnutí, ktoré sa obvykle nazývali „Kódexy pomoci pre oceliarsky priemysel" a ktoré boli neskôr viackrát zmenené s cieľom riešiť problémy spojené s konjunktúrou železiarskeho a oceliarskeho priemyslu. Kódex pomoci pre oceliarsky priemysel platný v rozhodnom období pre tento spor je šiestym a zároveň posledným a bol prijatý rozhodnutím Komisie č. 2496/96/ESUO z 18. decembra 1996 o zavedení predpisov Spoločenstva o pomoci pre železiarsky a oceliarsky priemysel (Ú. v. ES L 338, s. 42, ďalej len „kódex pomoci"). Platil od 1. januára 1997 do 22. júla 2002, kedy skončila platnosť Zmluvy o ESUO.

6 Článok 1 kódexu pomoci pod názvom „Zásady" stanovuje:

„1. Všetky pomoci pre železiarsky a oceliarsky priemysel, či už špecifické alebo nešpecifické, ktoré sú financované akoukoľvek formou členskými štátmi, prípadne

územnými celkami alebo zo štátnych prostriedkov, možno považovať za pomoc Spoločenstva, a tým za zlučiteľné s riadnym fungovaním spoločného trhu len vtedy, ak zodpovedajú ustanoveniam článkov 2 až 5 [kódexu pomoci].

...

3. Pomoc podľa tohto rozhodnutia sa smie poskytnúť len v súlade s postupom upraveným v článku 6 a nesmie byť vyplácaná po 22. júli 2002." [*neoficiálny preklad*]

7 Podľa článkov 2 až 5 kódexu pomoci môžu byť pomoc na výskum a vývoj (článok 2), pomoc na ochranu životného prostredia (článok 3), pomoc na zatváranie oceliarskych zariadení (článok 4) a regionálna pomoc v prospech podnikov nachádzajúcich sa v Grécku predvídaná v rámci všeobecných úprav (článok 5) za určitých okolností považované za zlučiteľné so spoločným trhom.

8 Na základe článku 6 kódexu pomoci s názvom „Konanie" musí byť každý úmysel poskytnúť pomoc podľa článkov 2 až 5 kódexu pomoci a všetky opatrenia týkajúce sa financovania s použitím verejných prostriedkov v prospech oceliarskych podnikov oznámené Komisii, ktorá preskúma ich súlad so spoločným trhom. Podľa článku 6 ods. 4 prvý pododsek smú byť plánované opatrenia vykonané len so súhlasom Komisie, pričom je potrebné dodržať podmienky stanovené Komisiou.

9 Článok 6 ods. 5 kódexu pomoci stanovuje:

„Ak je Komisia toho názoru, že by určité finančné opatrenie mohlo byť štátnou pomocou v zmysle článku 1, alebo ak má pochybnosti, či je určitá pomoc v súlade s týmto rozhodnutím, informuje o tom dotknutý členský štát a vyzve zúčastnené strany, ako aj ostatné členské štáty, aby predložili svoje pripomienky. Ak zistí Komisia po tom, čo dostala pripomienky, a po tom, ako dala dotknutému členskému štátu príležitosť vyjadriť sa k nim, že ide v danom prípade o pomoc, ktorá nie je v súlade s ustanoveniami tohto rozhodnutia, prijme najneskôr do troch mesiacov po prijatí informácií potrebných na posúdenie predmetnej pomoci rozhodnutie. Ak členský štát nepostupuje podľa tohto rozhodnutia, platí to, čo je uvedené v článku 88 Zmluvy o ESUO." [*neoficiálny preklad*]

10 Článok 6 ods. 6 kódexu pomoci znie:

„Ak uplynú od oznámenia predmetného úmyslu dva mesiace bez toho, aby Komisia začala konanie uvedené v odseku 5, alebo aby k tomu iným spôsobom prijala stanovisko, môžu byť plánované opatrenia vykonané, ak členský štát informoval Komisiu o takomto svojom úmysle. V prípade konzultácie členských štátov sa táto lehota v súlade s článkom 3 predĺži na tri mesiace." [*neoficiálny preklad*]

Vnútroštátna právna úprava

11 Článok 34 španielskeho zákona č. 43/1995 o dani z príjmov právnických osôb z 27. decembra 1995 (*Boletín Oficial del Estado* č. 310 z 28. decembra 1995, ďalej len

„zákon č. 43/1995“) s nadpisom „Daňová úľava pri vývozných činnostiach“, ktorý takmer doslovne preberá znenie článku 26 zákona o dani z príjmov právnických osôb č. 61/1978 z 27. decembra 1978 (*Boletín Oficial del Estado* č. 132 z 30. decembra 1978), stanovuje:

„1. Podniky, ktoré vykonávajú vývozné činnosti, sú oprávnené uplatniť si nasledujúce daňové úľavy:

a) 25 % zo sumy investovanej na založenie organizačných zložiek alebo stálych prevádzkarní v cudzine, alebo na nadobudnutie účastí v zahraničných podnikoch, alebo na založenie dcérskych spoločností, ktoré súvisia s vývozom tovaru alebo služieb..., v prípade, že účasť dosahuje výšku minimálne 25 % základného imania dcérskej spoločnosti...;

b) 25 % z nákladov na reklamu a prácu s verejnosťou s cieľom zaviesť nové výrobky na trh na základe viacročného plánu, preniknúť na nové trhy v zahraničí a účasti na obchodných veľtrhoch, výstavách a podobných podujatiach vrátane medzinárodných podujatí organizovaných v Španielsku.“

12 Historické územia Álava, Biscaye a Guipúzcoa, ktoré majú daňovú autonómiu, prebrali daňovú úľavu pri vývozných činnostiach upravenú v článku 34 zákona č. 43/1995 do svojich daňových zákonov (ďalej len „sporné opatrenia“).

13 Daňová úľava sa vykonáva vo všeobecnosti takto: nominálna daňová sadzba vo výške 35 % sa použije na zisky daňového roka a umožňuje vypočítať celkovú sumu dane, na ktorú sa uplatnia úľavy a zápočty z titulu medzinárodného dvojitého zdanenia (ďalej len „celková kladná suma upravenej dane"). Suma „daňových úľav na vykonanie určitých činností", ku ktorým patrí daňová úľava pri vývozných činnostiach, je obmedzená na 35 % celkovej kladnej sumy upravenej dane. Čistá suma dane, ktorá má byť uhradená, sa vypočíta s použitím najvyšších prípustných daňových úľav z celkovej sumy dane.

Konanie predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia

14 Listom zo 16. apríla 1996 požiadala Komisia španielske orgány o informácie týkajúce sa prípadnej „Pomoci pri vývoze pre španielske oceliarske podniky".

15 Listom z 24. júna 1996 oznámili tieto orgány Komisii, že článok 34 zákona č. 43/1995 je všeobecným opatrením, ktoré môže priamo uplatniť každý daňovník bez toho, aby bol potrebný úkon akéhokoľvek verejného orgánu.

16 Listom zo 7. augusta 1997 upovedomila Komisia španielsku vládu o svojom rozhodnutí začať konanie upravené v článku 6 ods. 5 kódexu pomoci. Toto rozhodnutie bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskych Spoločenstiev* z 31. októbra 1997 (Ú. v. ES C 329, s. 4), a zúčastnené strany boli vyzvané, aby podali v lehote jedného mesiaca od tohto zverejnenia svoje pripomienky.

17 Vzhľadom na to, že Komisia bola toho názoru, že sporné opatrenia sa týkajú aj sektorov patriacich do pôsobnosti Zmluvy o ES a že väčšina týchto opatrení bola v čase pristúpenia Španielskeho kráľovstva k Európskemu spoločenstvu už v platnosti, priznala pomociam poskytnutým podľa tejto Zmluvy charakter existujúcej štátnej pomoci. Naopak v rámci Zmluvy o ESUO sa tieto opatrenia považovali za nové pomoci.

18 Španielske orgány v liste z 13. októbra 1997 zopakovali svoj postoj, ktorý zastávali už pred začatím konania podľa článku 6 ods. 5 kódexu pomoci, teda že sporné opatrenia nie sú štátnou pomocou. Nanajvýš by sa tieto opatrenia mohli považovať za existujúcu pomoc.

19 V rámci uvedeného konania Komisia dostala pripomienky troch združení, menovite od Španielskej konfederácie podnikateľských zväzov, Unión de Empresas Siderúrgicas (ďalej len „Unesid") a od Wirtschaftsvereinigung Stahl, španielske orgány sa k týmto pripomienkam vyjadrili listom zo 16. marca 1998.

Napadnuté rozhodnutie

20 Dňa 31. októbra 2000 prijala Komisia napadnuté rozhodnutie. Prvé dva články tohto rozhodnutia znejú takto:

„Článok 1

Všetky pomoci, ktoré poskytlo Španielsko na základe

a) článku 34 zákona č. 43/1995 o dani z príjmov právnických osôb z 27. decembra 1995,

b) článku 43 Norma Foral 3/96 o dani z príjmov právnických osôb autonómnej oblasti Vizcaya z 26. júna 1996,

c) článku 43 Norma Foral 7/1996 o dani z príjmov právnických osôb autonómnej oblasti Guipózcoa zo 4. júla 1996 a

d) článku 43 Norma Foral 24/1996 o dani z príjmov právnických osôb autonómnej oblasti Álava z 5. júla 1996

oceliarskym podnikom ESUO usadeným v Španielsku, sú nezlučiteľné so spoločným trhom uhlia a ocele.

Článok 2

Španielsko prijme bezodkladne všetky účelné opatrenia na to, aby sa oceliarskym podnikom ESUO usadeným v Španielsku už neposkytovali pomoci podľa článku 1 [ďalej len ‚sporné pomoci']." [*neoficiálny preklad*]

21 Komisia však neprikázala vrátenie sporných pomocí poskytnutých oceliarskym podnikom, ktoré ich prijali, a to pre odchylné stanovisko, ktoré zaujala v minulosti pri porovnateľných vnútroštátnych opatreniach, a pre dlhé trvanie prieskumného konania, ktoré nezapríčinilo Španielske kráľovstvo, takže „ani najobozretnejšie a najinformovanejšie oceliarske podniky nemohli predvídať, že predmetné daňové

predpisy sa budú považovať za štátnu pomoc v rozpore s článkom 4 Zmluvy o ESUO, a právom mohli uplatniť zásadu legitímnej dôvery" (odôvodnenie č. 28 napadnutého rozhodnutia).

22 Proti tomuto rozhodnutiu podalo Španielske kráľovstvo túto žalobu.

23 Uznesením predsedu Súdneho dvora z 13. júna 2001 boli Diputación Foral de Álava, Diputación Foral de Vizcaya, Diputación Foral de Guipúzcoa, Juntas Generales de Guipúzcoa a Gobierno del País Vasco (ďalej len „baskické orgány") pripustené ako vedľajší účastníci konania na podporu návrhov Španielskeho kráľovstva.

24 Uznesením z toho istého dňa bol Unesid tiež pripustený ako vedľajší účastník konania na podporu návrhov Španielskeho kráľovstva.

Návrhy účastníkov konania

25 Španielske kráľovstvo navrhuje, aby Súdny dvor:

— zrušil napadnuté rozhodnutie a

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

26 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

— zamietol žalobu a

— zaviazal Španielske kráľovstvo na náhradu trov konania.

27 Baskické orgány navrhujú, aby Súdny dvor:

— vyhlásil žalobu za opodstatnenú,

— zrušil napadnuté rozhodnutie a

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania vrátane trov vedľajších účastníkov konania.

28 Unesid navrhuje, aby Súdny dvor:

— vyhlásil jeho žiadosť o vstup do konania ako vedľajší účastník konania, pokiaľ ide o splnenie formálnych náležitostí a dodržanie stanovenej lehoty, za prípustnú,

— zrušil napadnuté rozhodnutie a

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

O žalobe

29 Na podporu svojej žaloby sa Španielske kráľovstvo dovoláva troch žalobných dôvodov týkajúcich sa:

— porušenia pravidiel prieskumného konania podľa článku 6 ods. 5 kódexu pomoci,

— porušenia povinnosti odôvodnenia podľa článku 15 prvý pododsek UO a

— porušenia článku 4 písm. c) UO.

30 Vedľajší účastníci konania predniesli viacero doplňujúcich žalobných dôvodov na podporu návrhov Španielskeho kráľovstva.

O prvom žalobnom dôvode

Tvrdenia účastníkov konania

31 Svojím prvým žalobným dôvodom španielska vláda vytýka Komisii, že nedodržala lehotu troch mesiacov, ktorú mala podľa článku 6 ods. 5 kódexu pomoci od prijatia informácií na posúdenie sporných opatrení potrebných na prijatie napadnutého rozhodnutia. V predmetnom prípade bolo rozhodnutie prijaté takmer dva roky a osem mesiacov po tom, ako mala Komisia k dispozícii všetky informácie potrebné na posúdenie súladu týchto opatrení so Zmluvou.

32 Tým Komisia porušila zásady právnej istoty a ochranu legitímnej dôvery, ako aj právo na obhajobu. Španielska vláda v tejto súvislosti tvrdí, že omeškanie konania časovo úplne izolovalo prešetrovanie, ktoré bolo základom takéhoto konania. Okrem toho predlžovanie nečinnosti Komisie po ukončení prešetrovania vyvolalo dojem, že Komisia nemá voči preskúmaným opatreniam nijaké výhrady. Navyše, Komisia sa neodvolala na žiadne interné alebo externé opatrenie alebo prešetrovanie alebo na žiadny iný dôvod, ktorý by odôvodňoval alebo vysvetľoval toto omeškanie.

33 Španielska vláda dodáva, že Komisia sa v napadnutom rozhodnutí zriekla možnosti uložiť vrátenie predmetných pomocí. Keď sa oceliarske podniky mohli oprávnene domnievať, že sporné opatrenia pred a počas prieskumného konania nie sú pomocou nezlučiteľnou so spoločným trhom, o to viac to muselo platiť pre dotknutý členský štát.

34 Vedľajší účastníci konania sa pripojili k tvrdeniam španielskej vlády.

35 Oneskorené vysvetlenie Komisie obsiahnuté v jej duplike, že dôvodom omeškania pri vydaní napadnutého rozhodnutia je začatie skúmania právnych predpisov všetkých členských štátov s cieľom overiť, či obsahujú rovnaký druh pomoci pri vývoze, nie je presvedčivé, keďže nie je daný dôvod, pre ktorý by konanie na účel získania informácií týkajúcich sa opatrení používaných v iných členských štátoch mohlo oddialiť predmetné konanie proti sporným opatreniam.

36 Baskické orgány tiež spochybňujú tvrdenie Komisie o tom, že kvôli všeobecnej zásade zákazu pomoci už nemôže povoliť sporné pomoci v prípadoch, keď nedodržanie lehoty uvedenej v článku 6 ods. 5 kódexu pomoci znemožňuje prijať rozhodnutie. Toto tvrdenie sa opiera o mylný predpoklad, že ide o pomoci, ktoré potrebujú povolenie na to, aby mohli byť vykonané. Ide však práve o otázku, či sú sporné opatrenia vôbec pomocou. Komisia nemôže mať neobmedzenú lehotu na toto posúdenie.

37 Unesid v tejto súvislosti dodáva, že napadnuté rozhodnutie nielen prekračuje lehotu troch mesiacov v zmysle článku 6 ods. 5 kódexu pomoci, ale aj primeranú lehotu, ktorú má Komisia na to, aby začala samotné prieskumné konanie. Porovnávajúc s rozsudkom z 11. decembra 1973, Lorenz (120/73, Zb. s. 1471), a s rozsudkom Súdu prvého stupňa z 22. októbra 1997, SCK a FNK/Komisia (T-213/95 a T-18/96, Zb. s. II-1739, bod 55), Unesid uvádza, že Komisia nechala po pristúpení Španielska k Spoločenstvu uplynúť viac než dvanásť rokov, kým začala konanie, hoci bola o článku 34 zákona č. 43/1995 a o sporných opatreniach pri príležitosti tohto pristúpenia informovaná. Aj z tohto dôvodu preto Komisia porušila pravidlá riadnej správy.

38 Komisia má podľa Unesid osobitnú povinnosť odôvodniť okolnosti, ktoré ju viedli k tomu, že zmenila svoje posúdenie a vyhlásila, že uvedené opatrenia, proti ktorým nikdy nemala výhrady, sú nezlučiteľné so Zmluvou.

39 Komisia nesúhlasí s výkladom, podľa ktorého nedodržanie lehoty uvedenej v článku 6 ods. 5 kódexu pomoci vedie k neplatnosti konania. V predmetnom prípade nič neumožňuje prijať záver, že by bol obsah napadnutého rozhodnutia iný, a síce výhodný pre Španielske kráľovstvo, ak by bola táto lehota dodržaná. Za týchto okolností teda nemôže ísť o žiadne porušenie podstatnej formálnej náležitosti a zásady kontradiktórnosti konania.

40 Tvrdenie španielskej vlády, že omeškanie ovplyvnilo výsledok skúmania Komisie, je takisto nepodložené, pretože táto vláda nevysvetlila, aké zmeny, ktoré by mohli ovplyvniť jeho obsah, skutočne nastali v čase medzi predložením jej pripomienok a vydaním napadnutého rozhodnutia.

41 Komisia sa odvoláva aj na jasné znenie článku 4 písm. c) UO, podľa ktorého sú subvencie alebo pomoci poskytované štátmi v akejkoľvek forme nezlučiteľné so spoločným trhom uhlia a ocele, a tým v rámci Spoločenstva zakázané. Pri nedostatku osobitného rozhodnutia Komisie, ktoré by vyhlásilo pomoc za zlučiteľnú, niet teda žiadnej právnej neistoty, pretože v takomto prípade treba pomoc považovať za nezlučiteľnú so Zmluvou, a teda za zakázanú.

42 Pokiaľ ide o údajné porušenie zásady ochrany legitímnej dôvery, Komisia uvádza, že nikdy nevyslovila nijaké ubezpečenie, že sporné opatrenia nepredstavujú pomoc. V žiadnom prípade túto zásadu nemožno porušiť rozhodnutím, ktorým sa upúšťa od vrátenia pomoci.

43 Komisia má výhrady aj proti porovnaniu s rozsudkom Lorenz. Tento rozsudok sa týka konania o preskúmanie zamýšľaných pomocí oznámených Komisii, zatiaľ čo napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní týkajúceho sa pomocí, ktoré boli už vnútroštátnymi orgánmi poskytnuté. Aj keď je podľa Komisie oprávnené považovať dvojmesačnú lehotu uvedenú v tomto rozsudku za premlčaciu lehotu, aby sa tak zabránilo neobmedzenej dobe rozhodovania o zamýšľanej pomoci, nie je takáto ochrana potrebná pri už poskytnutej pomoci.

44 Komisia uvádza v súvislosti s odvolaním sa na už citovaný rozsudok SCK a FNK/Komisia, že podľa bodu 57 tohto rozsudku „sa primeranosť trvania správneho konania posudzuje podľa zvláštnych okolností konkrétneho prípadu". S prihliadnutím na zložitosť tejto veci nebola lehota na vydanie napadnutého rozhodnutia neprimeraná.

45 Komisia spresňuje, že omeškanie, s ktorým bolo napadnuté rozhodnutie prijaté, možno vysvetliť začatím skúmania práva všetkých členských štátov, ktorým sa malo zistiť, či tieto štáty poskytujú rovnaký druh pomoci pri vývoze, aké boli povolené spornými opatreniami v Španielsku.

46 Komisia dodáva, že tvrdenie Unesidu, že napadnuté rozhodnutie je výsledkom konania, ktoré bolo začaté až po uplynutí primeranej lehoty, sa zakladá na neexistujúcej skutočnosti, keďže Španielske kráľovstvo nikdy neinformovalo

Komisiu o úmysle zaviesť sporné opatrenia. Informácie, ktoré Komisia dostala počas rokovaní o pristúpení Španielskeho kráľovstva k Spoločenstvám, sa totiž týkali existujúcich pomocí. Navyše tieto informácie boli poskytnuté v rámci skúmania štátnej pomoci z pohľadu Zmluvy o EHS.

47 Nakoniec Komisia tvrdí, že článok 4 písm. c) UO stanovuje zákaz pomoci, ktorý môže byť Komisiou zrušený až po skončení konania upraveného v kódexe pomoci. Ak by jediným dôsledkom nedodržania lehoty uvedenej v článku 6 ods. 5 tohto Kódexu bolo to, že by Komisia nemohla prijať žiadne rozhodnutie, tak by Komisia napriek zásadnému zákazu stanovenému Zmluvou o ESUO nemohla ukončiť konanie začaté podľa tohto ustanovenia.

48 Za týchto okolností by muselo byť začaté nové konanie. Toto riešenie však nie je v súlade so zásadou hospodárnosti konania, pretože nové rozhodnutie by len prebralo obsah predchádzajúceho rozhodnutia.

Posúdenie Súdnym dvorom

49 Je nesporné, že trojmesačná lehota stanovená článkom 6 ods. 5 kódexu pomoci pri prijatí napadnutého rozhodnutia už uplynula.

50 S prihliadnutím na rozsudok z 12. decembra 2002, Belgicko/Komisia (C-5/01, Zb. s. I-11991, bod 60), sa táto lehota nemôže považovať za lehotu stanovenú pod sankciou odňatia právomoci, ktorej uplynutie by znemožnilo Komisii rozhodnúť o otázke zlučiteľnosti zamýšľaných opatrení týkajúcich sa pomoci so Zmluvou.

51 Vzhľadom na všeobecný kontext, do ktorého sa lehota troch mesiacov začleňuje, a vzhľadom na jej účel by sa totiž členskému štátu na jednej strane zabránilo, v prípade, ak by Komisia v rámci tejto lehoty neprijala rozhodnutie, vykonať opatrenie na poskytnutie pomoci a na druhej strane by mu bolo znemožnené dostať od Komisie rozhodnutie o schválení pomoci v rámci konania začatého Komisiou. Takáto situácia by bola nezlučiteľná s riadnym fungovaním úpravy štátnej pomoci, pretože by súhlas Komisie mohol byť udelený až po prípadnom novom konaní vykonaného takisto podľa kódexu pomoci, čo by oddialilo prijatie rozhodnutia Komisie bez toho, aby bola členskému štátu poskytnutá dodatočná záruka (rozsudok Belgicko/Komisia, body 58 a 59).

52 Zaiste prislúchalo Komisii v súlade so zásadou riadnej správy vydať po tom, čo začala v apríli 1996 prieskumné konanie, konečné rozhodnutie v rámci primeranej lehoty od prijatia pripomienok členského štátu, zúčastnených strán a prípadne aj iných členských štátov. Príliš dlhé trvanie prieskumného konania môže sťažiť dotknutému členskému štátu vyvrátiť tvrdenia Komisie, a tým porušiť jeho práva na obhajobu (pozri v súvislosti s postupom predchádzajúcim konaniu pred súdom podľa článku 226 Zmluvy o ES rozsudok z 21. januára 1999, Komisia/Belgicko, C-207/97, Zb. s. I-275, bod 25).

53 Z judikatúry vyplýva, že primeranosť dĺžky trvania správneho konania sa posudzuje v závislosti od zvláštnych okolností konkrétneho prípadu, najmä jeho kontextu, rôznych štádií konania, ktoré Komisia ukončila, správania sa účastníkov konania

počas konania, zložitosti veci, ako aj závažnosti pre jednotlivé zúčastnené strany (pozri už citovaný rozsudok SCK a FNK/Komisia, bod 57, a v súvislosti so súdnym konaním rozsudok zo 17. decembra 1998, Baustahlgewebe/Komisia, C-185/95, Zb. s. I-8417, bod 29).

54 V danom prípade stačí konštatovať, že konanie týkajúce sa sporných opatrení si vyžadovalo od Komisie dôkladné preskúmanie španielskej úpravy, ako aj komplexných skutkových a právnych otázok, keďže tieto opatrenia sa netýkali len oceliarskych podnikov, ale všetkých španielskych podnikov.

55 Je tiež legitímne, že Komisia pri opatreniach daňovej povahy, ktorých zaradenie medzi „pomoc" v zmysle článku 4 písm. c) UO nie je samozrejmé, považovala za primerané začať prešetrovanie vo všetkých členských štátoch, aby zistila, či ich právo obsahuje opatrenia rovnakého druhu, aké boli prijaté Španielsku.

56 Ďalej Komisia zohľadnila najmä „omeškanie" v prieskumnom konaní, ktoré nebolo spôsobené Španielskym kráľovstvom, tým, že upustila od nariadenia vrátenia sporných pomocí od oceliarskych podnikov.

57 Španielska vláda nepreukázala, čím mohlo trvanie prieskumného konania vzhľadom na tieto okolnosti spôsobiť vady napadnutého rozhodnutia spočívajúce v porušení zásad právnej istoty, ochrany legitímnej dôvery a práv na obhajobu v neprospech španielskych úradov.

58 Ako Komisia správne poznamenala, španielska vláda neuviedla nič, čo by podporilo tézu, že uplynutie času malo v tejto veci za následok, že prešetrenie vedúce k napadnutému rozhodnutiu sa stalo bezpredmetným, a že by zasiahlo práva na obhajobu, a tiež nevysvetlila, z akého dôvodu by nové začatie konania umožnilo Komisii prijať iné rozhodnutie, ktoré by bolo pre Španielske kráľovstvo výhodnejšie.

59 Z uvedeného vyplýva, že prvý žalobný dôvod je potrebné zamietnuť ako nedôvodný.

O druhom žalobnom dôvode

Tvrdenia účastníkov konania

60 Španielska vláda vo svojom druhom žalobnom dôvode Komisii jednak vytýka, že neodôvodnila zásadnú zmenu svojho stanoviska k sporným opatreniam. Zatiaľ čo zo začiatku bola toho názoru, že tieto opatrenia, ktoré jej boli, ako vyplýva z bodu 26 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, oznámené pri príležitosti pristúpenia Španielskeho kráľovstva k Spoločenstvu, nepatria pod pojem pomoc, neskôr zastávala stanovisko, že ide o pomoc v rozpore so Zmluvou.

61 Na druhej strane neobsahuje napadnuté rozhodnutie nič, čo by mohlo preukázať dosah týchto opatrení na konkurencieschopnosť vyvážaných tuzemských výrobkov a najmä na cenotvorbu, ako aj škodu, ktorá by bola vznikla podnikom, na ktoré sa nevzťahuje španielska právna úprava dane z príjmov právnických osôb, čo by si bolo vyžadovalo preskúmanie daňových úprav v jednotlivých štátoch.

62 Komisia namieta, že nikdy pred vydaním napadnutého rozhodnutia nezastávala stanovisko, že sporné opatrenia nie sú pomocou, takže v tejto otázke nepotrebovala odôvodniť zmenu stanoviska.

63 Okrem toho napadnuté rozhodnutie spĺňa povinnosť odôvodnenia, tak ako ju vykladá Súdny dvor, pretože obsahuje úvahy Komisie týkajúce sa kvalifikácie sporných opatrení ako „pomoc ESUO". Z tohto odôvodnenia mohla španielska vláda porozumieť dôvodom, na základe ktorých Komisia prijala toto rozhodnutie, a toto odôvodnenie umožnilo aj Súdnemu dvoru preskúmať jeho zákonnosť.

64 V skutočnosti nedostatky odôvodnenia vytýkané španielskou vládou nijak nesúvisia s podmienkami existencie štátnej pomoci. Pretože na zaradenie opatrenia medzi štátnu pomoc nie je podľa práva Spoločenstva potrebné, aby táto pomoc spôsobila možným konkurentom škodu, ale aby predstavovala pre jej príjemcov hospodársku výhodu. Zľavy zo sumy dane z príjmu právnických osôb zodpovedajú tomuto kritériu bez toho, aby bolo potrebné skúmať daňové zaťaženie alebo prevádzkové náklady v rôznych členských štátoch. Okrem toho nie je potrebné skúmať dosah sporných opatrení na hospodársku súťaž v rámci Zmluvy o ESUO (pozri k tomu rozsudky Súdu prvého stupňa z 21. januára 1999, Neue Maxhütte Stahlwerke a Lech-Stahlwerke/Komisia, T-129/95, T-2/96 a T-97/96, Zb. s. II-17, bod 99, a uznesenie Súdneho dvora z 25. januára 2001, Lech-Stahlwerke/Komisia, C-111/99 P, Zb. s. I-727, bod 41).

65 Na základe uvedeného je Komisia toho názoru, že nebola povinná preskúmať chýbajúci vplyv sporných opatrení na konkurencieschopnosť vyvážaných tuzemských výrobkov. Takže svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie neporušila.

Posúdenie Súdnym dvorom

66 Je potrebné konštatovať, že druhý žalobný dôvod uvedený Španielskym kráľovstvom, t. j. nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, obsahuje dve čiastočné výhrady, po prvé, že Komisia zmenila stanovisko týkajúce sa existencie sporných pomocí a ich súladu so spoločným trhom, a po druhé, že sporné opatrenia nespĺňali určité predpoklady, aby sa mohli považovať za „pomoc" v zmysle článku 4 písm. c) UO.

— O prvej časti druhého žalobného dôvodu

67 Je vhodné pripomenúť, že článkom 4 písm. c) UO sa v rámci Spoločenstva rušia a zakazujú subvencie alebo pomoci poskytnuté štátmi v akejkoľvek forme ako bez výnimky nezlučiteľné so spoločným trhom uhlia a ocele.

68 Kódex pomoci vydaný na základe článku 95 UO však umožňuje poskytnutie pomoci vo vyčerpávajúcim spôsobom vymenovaných prípadoch a v súlade s tam stanoveným postupom. Článok 6 ods. 4 kódexu pomoci osobitne upravuje, že plánované opatrenia môžu byť vykonané len so súhlasom Komisie. Článok 6 ods. 6 sa od tohto pravidla výslovne odchyľuje, pretože uvádza, že predmetné opatrenia možno vykonať, keď Komisia v priebehu dvoch mesiacov odo dňa doručenia oznámenia o príslušnom zámere nezačne konanie uvedené v článku 6 ods. 5 alebo k nemu nezaujme stanovisko iným spôsobom, ak členský štát o tomto zámere predbežne informoval Komisiu (už citovaný rozsudok Belgicko/Komisia, bod 54).

69 Prípady, v ktorých môže byť poskytnutá pomoc pre oceliarsky priemysel, teda tvoria výnimku z pravidla, že táto pomoc je zakázaná a jej poskytnutie je povolené zásadne len na základe výslovného rozhodnutia Komisie (už citovaný rozsudok Belgicko/Komisia, bod 55).

70 V prejednávanej veci Komisia nikdy nevydala rozhodnutie, ktorým by výslovne povolila poskytnutie sporných pomocí. Z toho dôvodu neobsahuje odpoveď člena Komisie zodpovedného za hospodársku súťaž na písomnú otázku jedného poslanca Európskeho parlamentu z júna 1996, ktorá je spomenutá v bode č. 26 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, žiadne vyjadrenie týkajúce sa kvalifikácie sporných opatrení ako pomoc v zmysle článku 4 písm. c) UO.

71 Z uvedeného dôvodu nenastala zmena postoja Komisie, ktorú namietala španielska vláda; a preto nebolo potrebné napadnuté rozhodnutie v tomto smere odôvodniť.

72 Prvej časti druhého dôvodu žaloby chýba teda skutkový základ, preto musí byť zamietnutá.

— O druhej časti druhého žalobného dôvodu

73 Podľa ustálenej judikatúry k článku 253 ES, ktorá sa môže analogicky použiť na článok 15 UO, musí odôvodnenie predpísané článkom 253 ES zodpovedať podstate predmetného právneho aktu a vyjadrovať úvahy orgánu Spoločenstva, ktorý právny akt vydal, jasne a jednoznačne, aby mohli z neho zúčastnené osoby porozumieť dôvodom prijatého opatrenia a aby mohol Súdny dvor vykonať svoju kontrolnú úlohu. V odôvodnení nemusia byť uvedené všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, pretože otázka, či odôvodnenie spĺňa požiadavky článku 253 ES, sa musí

posúdiť nielen vzhľadom na jeho slovné znenie, ale aj na jeho kontext a na všetky právne predpisy v danej oblasti (pozri najmä rozsudky z 29. februára 1996, Belgicko/Komisia, C-56/93, Zb. s. I-723, bod 86; z 2. apríla 1998, Komisia/Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Zb. s. I-1719, bod 63; zo 7. marca 2002, Taliansko/Komisia, C-310/99, Zb. s. I-2289, bod 48, a z 12. decembra 2002, Belgicko/Komisia, už citovaný, bod 68).

74 V prejednávanej veci stačí v tejto súvislosti konštatovať, že napadnuté rozhodnutie vyjadruje v bodoch 17 až 21 svojho odôvodnenia jasne a jednoznačne úvahy Komisie týkajúce sa kvalifikácie sporných opatrení ako „pomoc" v zmysle článku 4 písm. c) UO.

75 Skutočnosti vytýkané španielskou vládou v súvislosti s vplyvom sporných opatrení na konkurencieschopnosť vyvážaných tuzemských výrobkov a so špecifickosťou týchto opatrení sa netýkajú povinnosti odôvodnenia, ktorá je podstatnou a, ako bolo konštatované, v danom prípade riadne splnenou formálnou náležitosťou, ale materiálnej zákonnosti napadnutého rozhodnutia. Tieto výhrady budú skúmané najmä v rámci tretieho žalobného dôvodu, na podporu ktorého sa vláda znova odvoláva na otázky konkurencieschopnosti tuzemských výrobkov a špecifickosti týchto opatrení.

76 Druhá časť druhého žalobného dôvodu musí byť teda zamietnutá ako nedôvodná.

77 Z uvedeného vyplýva, že druhý žalobný dôvod musí byť v celom rozsahu žaloby zamietnutý.

O treťom žalobnom dôvode

78 Tento žalobný dôvod obsahuje takisto dve časti.

O prvej časti tretieho žalobného dôvodu

— Tvrdenia účastníkov konania

79 V prvej časti tretieho dôvodu žaloby španielska vláda Komisii vytýka, že sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia tým, že pojem štátnej pomoci v zmysle článku 4 písm. c) UO vyložila tak isto široko, ako pojem štátnej pomoci v zmysle článku 87 ES. Zmluva o ESUO však zakazuje pomoc automaticky bez toho, aby stanovovala povinnosť skúmať jej dôsledky na hospodársku súťaž, už existujúcu pomoc neupravuje a ani ju nepredpokladá, pretože každá pomoc je rovnako zakázaná bez ohľadu na to, či je z doby pred alebo po pristúpení dotknutého členského štátu.

80 Preto sa v kontexte Zmluvy o ESUO nemôže pojem pomoc použiť bez rizika skreslenia tak široko, ako sa používa v kontexte Zmluvy o ES, ako o tom svedčí aj postoj Komisie v prejednávanej veci k nedostatku spätného účinku napadnutého rozhodnutia.

81 Kvalifikácia pomoci zakázanej podľa článku 4 písm. c) UO je preto podľa španielskej vlády pomerne jednoduchá a týka sa len bezprostredných zásahov, ako to inak vyplýva z popisu uvedeného v článku 1 ods. 2 kódexu pomoci.

82 Článok 67 UO potvrdzuje tento výklad, keďže sa týka každého opatrenia členského štátu, ktoré nie je zahrnuté medzi zakázané podľa článku 4 písm. c) UO, ale ktoré by mohlo mať citeľný dosah na podmienky hospodárskej súťaže v uholnom a oceliarskom priemysle (rozsudok z 23. februára 1961, De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Vysoký úrad, 30/59, Zb. s. 1, 43). Podľa článku 67 UO by mohli byť škodlivé účinky takéhoto opatrenia vyrovnané poskytnutím vhodnej pomoci (ods. 2 prvá zarážka), odporúčaním adresovaným dotknutému členskému štátu s výzvou, aby prijal opatrenia, ktoré budú podľa jeho názoru najlepšie zlučiteľné s jeho vlastnou hospodárskou rovnováhou (ods. 2 druhá zarážka), alebo inými „potrebnými odporúčaniami" (ods. 3). Španielska vláda uvádza, že podľa názoru Súdneho dvora sa tieto články týkajú dvoch rozličných oblastí, z ktorých prvá ruší a zakazuje určité opatrenia členských štátov v oblasti, ktorú Zmluva podriaďuje Spoločenstvu, a druhá má zabrániť určitým obmedzeniam hospodárskej súťaže, ktoré nevyhnutne nastanú, keď štáty použijú oprávnenia, ktoré si ponechali (rozsudok De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Vysoký úrad, s. 47). Pokiaľ teda bola Komisia toho názoru, že sporné opatrenia majú citeľný dosah na podmienky hospodárskej súťaže, mala konať podľa článku 67 UO a nie podľa článku 4 písm. c) UO.

83 V rovnakom zmysle sa podľa názoru baskických úradov vzťahuje článok 4 písm. c) UO len na pomoc zavedenú v prospech oceliarskych podnikov alebo v prospech výroby uhlia a ocele. Priama subvencia napriek tomu predstavuje pomoc v zmysle tohto ustanovenia, aj keď sa poskytuje „horizontálne", t. j. tak podnikom podliehajúcim Zmluve ESUO (ďalej len „podniky ESUO"), ako aj iným podnikom. Naproti tomu môže iný zásah než subvencia, najmä opatrenie v daňovej oblasti, predstavovať pomoc v zmysle tohto článku len vtedy, ak sa opatrenie týka špecificky podnikov ESUO alebo výroby uhlia a ocele.

84 Ak by sa postupovalo podľa názoru Komisie, tak by bola podľa Zmluvy ESUO vždy zakázaná akákoľvek daňová úľava, aj keď by bola súčasťou horizontálneho daňového režimu, ktorý sa uplatňuje na podniky ESUO aj na ostatné podniky, takže by oceliarskym podnikom hrozilo, že budú viac zdanené ako ostatné podniky, voči ktorým je spomínané daňové opatrenie zakázané len v tom prípade, ak ovplyvňuje

obchodný styk alebo je spôsobilé narušiť hospodársku súťaž. Takýto výklad, ktorý by znevýhodnil oceliarsky priemysel voči ostatným odvetviam priemyslu, by bol zjavne v rozpore najmä s cieľmi článkov 2, 3 a 67 UO.

85 Baskické orgány zdôrazňujú, že narušeniu hospodárskej súťaže, ktoré by bolo vyvolané všeobecnými daňovými opatreniami uplatňovanými na všetky odvetvia priemyslu, by malo byť prípadne zamedzené na základe článku 67 UO alebo prostredníctvom konania o štátnej pomoci podľa Zmluvy UO.

86 Podľa názoru Komisie je podľa ustálenej judikatúry pojem pomoc v zmysle Zmluvy ESUO rovnaký, ako ho používa Zmluva ES (pozri najmä rozsudok z 1. decembra 1998, Ecotrade, C-200/97, Zb. s. I-7907, bod 35). V tomto smere sa článok 1 ods. 1 kódexu pomoci vzťahuje bezpochyby na „pomoci pre železiarsky a oceliarsky priemysel..., financované akoukoľvek formou členskými štátmi, prípadne územnými celkami...", a ods. 2 tohto článku nie je vyčerpávajúcim zoznamom prvkov pomoci.

87 Ďalej okolnosť, že sporné opatrenia majú horizontálny charakter, neznamená, že by sa ich nedotýkal režim kontroly pomoci stanovený Zmluvou ESUO. Rovnako okolnosť, že článok 67 UO zavádza konanie, ktorým môže Komisia kontrolovať štátne opatrenia, ktoré by mohli mať negatívny dosah na hospodársku súťaž v priemysle uhlia a ocele, neznamená, že by ustanovenia tejto Zmluvy nemohli byť použiteľné na štátnu pomoc. Navyše narušenia hospodárskej súťaže upravené v tomto článku sa majú podľa Komisie chápať výhradne len ako narušenia medzi oceliarskymi podnikmi.

88 Je možné, že španielska vláda zastáva názor, že režim kontroly pomoci zavedený Zmluvou je veľmi prísny, ale táto výhrada *de lege ferenda* nemôže odôvodniť žalobu o neplatnosť podanú proti rozhodnutiu Komisie, ktorá len uplatňuje platné právo bez ohľadu na to, aké je prísne.

Posúdenie Súdnym dvorom

89 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa má pojem pomoc v zmysle článku 4 písm. c) UO vykladať obdobne, ako rozhodol Súdny dvor v súvislosti s článkom 87 ES (pozri najmä už citovaný rozsudok Ecotrade, bod 35, a z 20. septembra 2001, Banks, C-390/98, Zb. s. I-6117, bod 33).

90 Pojem pomoc je preto širší ako pojem subvencia, neobsahuje len pozitívne plnenia, ako napríklad subvencie samotné, ale aj opatrenia, ktoré rozličnými spôsobmi znižujú zaťaženia, ktoré obvykle podnik znáša, a tak síce nepredstavujú subvencie v úzkom zmysle slova, ale sa im svojou povahou a účinkom rovnajú (pozri najmä rozsudky De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Vysoký úrad, už citovaný, s. 39; z 15. marca 1994, Banco Exterior de España, C-387/92, Zb. s. I-877, bod 13; Ecotrade, už citovaný, bod 34; z 8. novembra 2001, Adria-Wien Pipeline und Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, C-143/99, Zb. s. I-8365, bod 38, a z 12. decembra 2002, Belgicko/Komisia, už citovaný, bod 32).

91 Ďalej pojem „pomoc" v zmysle článku 4 písm. c) UO obsahuje nevyhnutne zvýhodnenia priamo alebo nepriamo financované zo štátnych prostriedkov alebo také, ktoré predstavujú náklady pre štát alebo orgány určené alebo vytvorené na tento účel (pozri najmä rozsudky z 24. januára 1978, Van Tiggele, 82/77, Zb. s. 25, body 23 až 25; zo 17. marca 1993, Sloman Neptun, C-72/91 a C-73/91, Zb. s. I-887, body 19 a 21; zo 7. mája 1998, Viscido a i., C-52/97 až C-54/97, Zb. s. I-2629, bod 13; Ecotrade, už citovaný, bod 35, a z 12. decembra 2002, Komisia/Belgicko, už citovaný, bod 33).

92 Okrem toho Súdny dvor v bode 43 svojho rozsudku z 10. decembra 1969, Komisia/Francúzsko (6/69 a 11/69, Zb. s. 523), rozhodol, že článok 67 UO tým, že vo svojom odseku 2 prvej zarážke menuje prípady, v ktorých môže Komisia umožniť členským štátom poskytnúť pomoc odchylne od článku 4 UO, nerobí rozdiel medzi pomocou pre oblasť uhlia a ocele a pomocou stanovenou všeobecne vzťahujúcou sa aj na opatrenia v tejto oblasti. Ďalej Súdny dvor v bodoch 44 a 45 tohto rozsudku rozhodol, že zvýhodnená rediskontná sadzba na vývozy predstavuje pomoc, ktorú môže Komisia povoliť v prípade, že sa týka oblasti upravenej Zmluvou ESUO, len za okolností uvedených v článku 67 ods. 2 prvej zarážke UO.

93 Z uvedeného vyplýva, že Komisia pojem štátnej pomoci v zmysle článku 4 písm. c) UO nevyložila nesprávne tým, že berúc si príklad z rozhodnutia Súdneho dvora v súvislosti so Zmluvou ES zastala názor, že aj nepriame podporné opatrenie podobného druhu, akým je sporné opatrenie, môže byť zaradené medzi pomoci zakázané Zmluvou ESUO.

94 Prvú časť tretieho žalobného dôvodu je preto potrebné zamietnuť ako nedôvodnú.

— O druhej časti tretieho žalobného dôvodu

Tvrdenia účastníkov konania

95 Druhou časťou tretieho žalobného dôvodu španielska vláda uplatňuje, že sporné opatrenia nespadajú pod pojem pomoc, pretože tu chýba selektívne zvýhodnenie,

ktoré je znakom každej štátnej pomoci v rámci Zmluvy ES, ako aj v rámci Zmluvy ESUO. Ďalej sa má selektívnosť posudzovať len vo vnútroštátnom rámci dotknutého členského štátu.

96 Opatrenie aplikovateľné na všetky podniky a nie len na jednu kategóriu podnikov predstavuje podľa španielskej vlády štátnu pomoc len vtedy, keď vnútroštátne správne orgány disponujú pri jeho uplatňovaní určitou možnosťou voľnej úvahy.

97 V tejto veci sú však sporné opatrenia použiteľné na všetky podniky, ktoré splnili objektívne určené podmienky na ich poskytnutie a ich použitie nezávisí od voľnej úvahy úradov. Tieto opatrenia súvisia s investíciami v zahraničí a nie so samotnými vývozmi. Takéto investičné stimuly existujú vo všetkých daňových systémoch západných krajín a daňová politika všetkých štátov sa neustále usiluje vytvárať nástroje, ktoré môžu mať vplyv na objem, pravidelnosť a povahu súkromných investícií.

98 Španielska vláda takisto tvrdí, že podnik, ktorý je donútený investovať, aby mohol vyvážať, sa nachádza v inej situácii ako podnik, ktorý obchoduje len na území svojho členského štátu (v ktorom je už usadený a známy), alebo ako podnik, ktorý vyváža do iného štátu bez snahy o rozšírenie svojej infraštruktúry. Nie je v rozpore so zásadou rovnosti, keď vnútroštátne daňové predpisy týmto spôsobom uľahčujú medzinárodný obchod. Postoj Komisie vedie okrem toho k závažnému narušeniu španielskej daňovej sústavy, pretože podniky ESUO podliehajúce španielskemu právu by stratili možnosť použiť jednu z daňových úľav, na ktorú majú nárok všetky oceliarske podniky.

99 Daňové zaťaženie ziskov podnikov nemôže mať podľa tejto vlády rozhodujúci vplyv na ich konkurencieschopnosť a najmä nie na ich cenotvorbu. V žiadnom prípade však nemožno sporné opatrenia posudzovať izolovane a bez zohľadnenia iných prvkov, z ktorých sa dane skladajú. Pokiaľ niektorý členský štát neupravuje daňovú úľavu obdobnú úľave podľa zákona č. 43/1995, tak to ešte neznamená, že skutočné zdanenie podnikov usadených v tomto štáte je vyššie ako zdanenie španielskych podnikov.

100 Podľa španielskej vlády napokon uplatnením pravidiel štátnej pomoci nemožno odstrániť vnútroštátne rozdiely v oblasti priameho zdanenia, pretože táto oblasť nie je na úrovni Spoločenstva harmonizovaná.

101 Baskické orgány a Unesid sa zhodujú s názorom španielskej vlády v prípade všeobecného a objektívneho charakteru sporných opatrení.

102 V súvislosti s údajnou výhodou, ktorú mali opatrenia priniesť ich príjemcom, baskické orgány uvádzajú, že daňová úľava, ktorú tieto opatrenia upravujú, nemá žiadnu priamu súvislosť s vývozmi. Napokon by úvahy Komisie viedli k tomu, že každé opatrenie na uľahčenie daňového zaťaženia pre podniky, ktoré patria do pôsobnosti článku 4 písm. c) UO, by bolo automaticky považované za pomoc, a preto by muselo byť Komisii oznámené a ňou schválené. Toto by znamenalo zjavné zasahovanie do daňových právomocí členských štátov.

103 Baskické orgány a Unesid dodávajú, že vylúčenie oceliarskych podnikov z pôsobnosti článku 34 zákona č. 43/1995 by viedlo k znevýhodneniu týchto podnikov v rozpore s právom Spoločenstva, ako aj so španielskou ústavou, v ktorej je zakotvená zásada daňovej rovnosti.

104 Pokiaľ ide o porovnanie, ktoré urobila Komisia s oceliarskymi podnikmi nepodliehajúcimi španielskej dani z príjmov právnických osôb, Unesid sa odvoláva na zásadu teritoriality pri zdaňovaní a uvádza, že tu neexistuje žiadna špecifická výhoda, ktorá by bola poskytovaná podnikom na základe diskriminačných kritérií, pretože všetky oceliarske podniky, ktoré pôsobia na španielskom výsostnom území, či už tuzemské, alebo zahraničné, patria do pôsobnosti článku 34 zákona č. 43/1995.

105 Podľa názoru baskických úradov by navyše z pohľadu Spoločenstva bolo považlivejšie upraviť daňovú úľavu, ktorá by sa týkala len podnikov, ktoré investujú v tuzemsku alebo na určitej časti tuzemského územia. Prostredníctvom sporných opatrení sa má podporovať medzinárodný obchod, a to je cieľ, ktorý je v súlade so Zmluvou ESUO.

106 Komisia priznáva, že nie vždy všetky rozdiely v zaobchádzaní s podnikmi predstavujú štátnu pomoc. Skúmanie daňových úprav, úprav v oblasti sociálneho zabezpečenia alebo iných úprav, ktoré ovplyvňujú náklady podnikov, umožňuje prísť k zisteniu, že sa právne predpisy upravujúce takéto zásahy v jednotlivých členských štátoch neobmedzujú na stanovenie jednotných pravidiel, ale obsahujú odchýlky od všeobecnej úpravy pre určité skupiny podnikov.

107 Problém spočíva v potrebe rozlišovať medzi rozdielmi, ktoré vyplývajú z použitia spoločných zásad na osobitné skutkové podstaty, a tými, ktoré uprednostňujú určité podniky, pričom sa odchyľujú od vnútornej logiky spoločnej úpravy (v tomto zmysle pozri rozsudky z 2. júla 1974, Taliansko/Komisia, 173/73, Zb. s. 709, a zo 17. júna 1999, Belgicko/Komisia, C-75/97, Zb. s. I-3671, bod 39).

108 Podľa ustálenej judikatúry nie sú pre pojem pomoc z dôvodu jeho objektívneho charakteru určujúce jeho dôvody alebo ciele, ale jeho účinky (už citovaný rozsudok z 2. júla 1974, Taliansko/Komisia, bod 27).

109 Cieľ vnútroštátneho opatrenia je prvkom, ktorý sa musí skúmať v štádiu skúmania jeho zlučiteľnosti so Zmluvou a ktorý môže spôsobiť, že toto sa opatrenie bude považovať za zlučiteľné, pokiaľ môže byť subsumované pod niektorú výnimku v zmysle článku 87 ES alebo článkov 2 až 5 kódexu pomoci. Takýto cieľ však nemôže byť uvedený ako odôvodnenie toho, že tu nejde o pomoc, pretože jej existencia sa posudzuje v štádiu pred skúmaním jeho zlučiteľnosti.

110 V tejto veci španielska vláda presne neudáva, ktorej zásade daňového systému zodpovedá prednostné zaobchádzanie s podnikmi, ktoré investujú v zahraničí. Nanajvýš pripúšťa, že rôzne španielske orgány používajú daňovú politiku ako nástroj na dosiahnutie cieľov priemyselnej a obchodnej politiky.

111 Účel daňového stimulu zavedeného prostredníctvom sporných opatrení nemôže byť teda odôvodnený vnútornou logikou daňových úprav platných v Španielsku, ale treba ho hľadať mimo týchto úprav. Takýto cieľ je síce úplne prípustný, napriek tomu však nemôže poprieť, že tieto opatrenia majú povahu štátnej pomoci, a nemôže spôsobiť, aby pre ne neplatili požiadavky práva Spoločenstva.

112 Sporné opatrenia preto nemôžu byť odôvodnené ani povahou, ani systematikou španielskej daňovej úpravy.

113 Podľa názoru Komisie žaloba neobsahuje žiadne tvrdenie týkajúce sa údajného použitia článku 87 ES ako nástroja daňovej harmonizácie. Keďže článok 42 ods. 2 prvý pododsek rokovacieho poriadku zakazuje uvádzať nové dôvody v priebehu konania, treba tento žalobný dôvod odmietnuť ako neprípustný.

114 V súvislosti s odôvodnenosťou žaloby Komisia tvrdí, že napadnuté rozhodnutie nemá žiadny vzťah k daňovej harmonizácii.

Posúdenie Súdnym dvorom

115 Ako bolo uvedené v bode 90 tohto rozsudku, podľa už citovaného rozsudku De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg/Vysoký úrad je pojem pomoc širší ako pojem subvencia, pretože neobsahuje len pozitívne plnenia ako subvencie samotné, ale aj opatrenia, ktoré rozličnými spôsobmi znižujú zaťaženia, ktoré obvykle podnik znáša, a tak síce nepredstavujú subvencie v úzkom zmysle slova, ale sa týmto svojou povahou a účinkom rovnajú.

116 Z toho vyplýva, že opatrenie, ktorým štátne orgány poskytujú určitým podnikom daňovú úľavu, ktorá zvýhodňuje jej príjemcov v porovnaní s ostatnými poplatníkmi, je štátnou pomocou v zmysle článku 4 písm. c) UO (pozri obdobne už citovaný rozsudok Banco Exterior de España, bod 14).

117 Pritom je nesporné, že podnik, ktorému je daňová úľava poskytnutá, je zvýhodnený oproti podnikom, ktorým takáto úľava poskytnutá nie je.

118 Španielska vláda však popiera selektívny charakter sporných opatrení, ktoré sa podľa jej tvrdenia uplatňujú automaticky na každý podnik podľa objektívnych kritérií a nenechávajú orgánom daňovej správy žiadny priestor na voľnú úvahu, najmä pokiaľ ide o výber zvýhodnených podnikov.

119 Tento argument neobstojí.

120 Daňová úľava zavedená zákonom č. 43/1995 je na prospech len jednej skupine podnikov, konkrétne tých, ktoré sa zaoberajú vývozom tovarov a uskutočňujú určité investície upravené v sporných opatreniach. Toto zistenie postačuje na to, aby preukázalo, že táto daňová úľava spĺňa podmienku špecifickosti, ktorá je jednou z charakteristík pojmu štátna pomoc, a to selektívnosť predmetného zvýhodnenia (pozri v súvislosti s prednostnou rediskontnou sadzbou pri vývozoch, ktorú poskytuje členský štát len na vývozy svojich tuzemských výrobkov, už citovaný rozsudok Komisia/Francúzsko, body 20 a 21; v súvislosti s náhradou úrokov z vývozných úverov rozsudok zo 7. júna 1988, Grécko/Komisia, 57/86, Zb. s. 2855, bod 8, a v súvislosti s odchylnou úpravou predpisov o úpadku pre veľké podniky, ktoré sú v ťažkostiach a sú vysoko zadlžené voči určitým kategóriám veriteľov prevažne verejnoprávneho charakteru, už citovaný rozsudok Ecotrade, bod 38).

121 Na určenie selektívnosti sporných opatrení nie je potrebné, aby príslušné vnútroštátne orgány mali pri uplatnení daňovej úľavy možnosť použiť voľnú úvahu (pozri rozsudok zo 17. júna 1999, Belgicko/Komisia, bod 27), aj keď existencia takejto diskrečnej právomoci môže štátnym orgánom umožniť uprednostniť určité

podniky alebo výrobky na úkor iných a pomáha teda preukázať existenciu pomoci v zmysle článku 4 písm. c) EZUO alebo 87 ES.

122 Naproti tomu by mohla povaha a systematika daňovej sústavy príslušného členského štátu, ku ktorej vnútroštátne opatrenia patria, v zásade odôvodňovať ich výnimočný charakter v porovnaní so všeobecne použiteľnými pravidlami. V tomto prípade by tieto opatrenia nespĺňali podmienku špecifickosti, pretože by zodpovedali systematike predmetnej daňovej úpravy.

123 V tomto smere je dôležité pripomenúť, že za súčasného stavu práva Spoločenstva patria priame dane do pôsobnosti členských štátov, aj keď podľa ustálenej judikatúry musia pri tom členské štáty vykonávať svoje právomoci v súlade s týmto právom (pozri najmä rozsudok zo 14. septembra 1999, Gschwind, C-391/97, Zb. s. I-5451, bod 20) a nesmú teda v tejto súvislosti prijať žiadne opatrenie, ktoré môže byť štátnou pomocou nezlučiteľnou so spoločným trhom.

124 V predmetnom prípade však na odôvodnenie sporných opatrení v súvislosti s ich povahou alebo systematikou daňovej úpravy, ku ktorej patria, nestačí tvrdiť, že slúžia na pomoc medzinárodného obchodného styku. Takýto cieľ síce predstavuje hospodársky účel, ale nie je preukázané, že zodpovedá celkovej logike daňovej sústavy Španielska vzťahujúcej sa na všetky podniky.

125 Ďalej pre pojem štátnej pomoci nie sú podľa ustálenej judikatúry určujúce jej dôvody a ciele, ale jej účinky (pozri najmä už citovaný rozsudok z 12. decembra 2002, Belgicko/Komisia, bod 45). Preto okolnosť, že sporné opatrenia sledujú ciele

obchodnej alebo priemyselnej politiky, akým je aj zvýšenie objemu medzinárodného obchodného styku podporou investícií v zahraničí, nepostačuje na to, aby boli automaticky vyňaté zo zaradenia medzi „pomoc" v zmysle článku 4 písm. c) UO.

126 Španielska vláda a vedľajší účastníci konania sa tiež odvolávajú na zásadu daňovej rovnosti, pretože vylúčenie oceliarskych podnikov zo skupiny zvýhodnených osôb by podľa článku 34 zákona č. 43/1995 tieto podniky diskriminovalo v porovnaní s ostatnými podnikmi podliehajúcimi španielskym daňovým predpisom, ktoré spĺňajú podmienky na uplatnenie daňovej úľavy podľa tohto ustanovenia.

127 V tejto súvislosti sú zásada daňovej rovnosti a zásada daňovej spôsobilosti dozaista základnými prvkami daňovej sústavy, neprikazujú však, aby sa s daňovníkmi nachádzajúcimi sa v odlišných situáciách zaobchádzalo rovnakým spôsobom. K tomuto stačí konštatovať, že oceliarske podniky sa nenachádzajú v rovnakej situácii ako ostatné podniky, pretože pre ne platia osobitné ustanovenia Zmluvy ESUO.

128 S prihliadnutím na vyššie uvedené možno konštatovať, že Komisia sa nedopustila žiadneho pochybenia pri právnom posúdení veci, keď zastávala názor, že sporné opatrenia majú selektívny charakter.

129 Ďalej Komisia na to, aby dospela k záveru, že tieto opatrenia patria pod zákaz článku 4 písm. c) UO, nebola povinná preukázať, že na rozdiel od toho, čo platí v rámci Zmluvy ES, majú tieto opatrenia vplyv na obchod medzi členskými štátmi alebo na hospodársku súťaž (rozsudky z 21. júna 2001, Moccia Irme a. i./Komisia, C-280/99 P až C-282/99 P, Zb. s. I-4717, body 32 a 33; z 24. septembra 2002, Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisia, C-74/00 P a C-75/00 P, Zb. s. I-7869, bod 102, a z 12. decembra 2002, Belgicko/Komisia, už citovaný, bod 75).

130 Na základe uvedeného treba konštatovať, že druhá časť tretieho žalobného dôvodu neobstojí a musí byť zamietnutá.

O tvrdeniach vedľajších účastníkov konania

Tvrdenia účastníkov konania

131 Baskické orgány uvádzajú na podporu návrhov Španielskeho kráľovstva dva doplňujúce žalobné dôvody.

132 Na jednej strane vytýkajú, že Komisia, bez toho, aby to osobitne odôvodnila, uplatnila napadnuté rozhodnutie automaticky aj na právnu úpravu baskických provincií, pričom len uviedla, že tieto provincie sú porovnateľné s článkom 34 zákona č. 43/1995.

133 Z tohto pohľadu sa Komisia dopustila nesprávneho posúdenia prinajmenšom z dôvodu, že nezaujala podobné stanovisko k právnym predpisom, ktoré platia v Autonómnom spoločenstve Navarra.

134 V každom prípade mala zohľadniť, že sporné opatrenia sú súčasťou autonómnych a rozdielnych daňových sústav, najmä v oblasti priamych daní.

135 Na druhej strane Komisia nevzala do úvahy možnosť, že by sporné opatrenia mohli byť pomocou len sčasti.

136 Mala spresniť, v akom rozsahu predstavuje článok 34 zákona č. 43/1995, ako aj článok 43 sporných opatrení, pomoc a v akom pomere je pomoc pre podniky, ktoré vykonávajú činnosť súčasne v oblasti oceliarstva, ako aj mimo tejto oblasti.

137 Pre prípad, ak by sporné opatrenia predstavovali pomoc, Unesid vytýka aj to, že Komisia nevykonala postup podľa protokolu č. 10 o reštrukturalizácii španielskeho železiarskeho a oceliarskeho priemyslu k Aktu o podmienkach pristúpenia Španielskeho kráľovstva a Portugalskej republiky a o úpravách zmlúv (Ú. v. ES L 302, 1985, s. 23, ďalej len „akt o pristúpení"). Pripomienky vyžiadané na základe bodu 7 prílohy tohto protokolu s nadpisom „Postup a kritériá na posúdenie jednotlivých druhov pomoci" by totiž umožnili konštatovať, že viaceré vnútroštátne právne systémy obsahujú úpravy porovnateľné so spornými opatreniami, ktoré sa však doteraz pokladali za skutočne všeobecné opatrenia, ktoré sa nemôžu považovať za verejnú pomoc.

138 Ďalej Unesid uvádza, že ak nejaké štátne opatrenie patrí do pôsobnosti článku 4 písm. c) UO, ale bez toho, aby patrilo medzi kategórie kódexu pomoci prijatého predtým orgánmi Spoločenstva, to ešte neznamená, že toto opatrenie musí byť len z tohto dôvodu vyhlásené za nezlučiteľné so Zmluvou ESUO a že členský štát je z tohto dôvodu povinný predmetné opatrenie zrušiť.

139 Komisia si očividne neuvedomila dosah článku 95 UO, keď nepožiadala Radu Európskej únie o stanovisko k prípadnému súhlasu so spornými opatreniami, ktorý by mal charakter udelenia výnimky. Rozhodnutie, či Komisia tento článok použije,

síce závisí od jej voľnej úvahy, ale napriek tomu je na základe článku 8 UO jej úlohou „zabezpečovať plnenie cieľov vytýčených touto Zmluvou za podmienok v nej stanovených". Ak by teda z okolností vyplývalo, že určitá verejná pomoc je opodstatnená tým, že je v súlade s cieľmi Zmluvy, Komisia je povinná konkrétne skúmať vhodnosť uplatnenia článku 95 prvého pododseku UO a svoje rozhodnutie je povinná odôvodniť v súlade s článkami 5 a 15 UO.

140 V danom prípade možno pripustiť zachovanie článku 34 zákona č. 43/1995 pre podniky EZUO vzhľadom na ciele uvedené v článkoch 2 a 3 písm. d) a g) UO. V napadnutom rozhodnutí však chýba akýkoľvek hospodársky a sociálny rozbor v tomto zmysle.

141 Komisia vyjadruje najskôr svoje všeobecné úvahy k obom druhom narušení zapríčinených na jednej strane rozdielmi vo všeobecných ustanoveniach jednotlivých členských štátov a na strane druhej priaznivejším zaobchádzaním vyhradeným určitým podnikom alebo skupinám podnikov, než by vyplývalo z použitia všeobecnej úpravy platnej v danom členskom štáte, a ďalej uvádza, že selektívny charakter pomoci nezávisí od toho, či vyplýva z použitia objektívnych kritérií. Opatrenie totiž môže byť selektívne aj v prípade, že kritériá na jeho uplatnenie sú stanovené úplne jasne a objektívne a vylučujú akúkoľvek možnosť voľnej úvahy správnych orgánov pri ich uplatňovaní.

142 V prejednávanej veci ukazuje podľa Komisie už samotné znenie sporných opatrení, že sú výnimkou zo všeobecnej úpravy a že daňové zvýhodnenie má tým pádom selektívny charakter, pretože z neho majú prospech len tie podniky, ktoré vykonávajú „vývoznú činnosť". Takéto zvýhodnenie teda nemá všeobecný charakter, lebo sa netýka všetkých daňovníkov dane z príjmov právnických osôb, ale len tých, ktorí vykonávajú určité činnosti v súvislosti s vývozmi. Takéto daňové zvýhodnenie vytvára zjavný prospech pre jeho príjemcov tým, že im zabezpečuje výhodnejšie

finančné postavenie oproti ostatným daňovníkom, akými sú železiarske a oceliarske podniky zdaňované v Španielsku, ktoré nepožívajú túto výhodu, a železiarske a oceliarske podniky zdaňované v iných členských štátoch (pozri bod 19 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia).

143 Komisia uvádza po prvé, pokiaľ ide o údajné automatické uplatnenie napadnutého rozhodnutia aj na baskické regionálne predpisy a nezohľadnenie obdobného daňového zvýhodnenia v Autonómnom spoločenstve Navarra, že napadnuté rozhodnutie sa jednoznačne vzťahuje aj na tieto predpisy a že ich podobnosť s článkom 34 zákona č. 43/1995, ktorý vykazuje rovnaké zásadné črty, umožňuje používať odkazy, tak ako sa to vykonalo v predmetnom rozhodnutí, aby sa zabránilo opakovaniu. Okrem toho počas celého konania predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia španielske orgány nikdy neinformovali Komisiu o existencii daňového ustanovenia uplatňovaného v Autonómnom spoločenstve Navarra, ktoré by bolo podobné článku 34 a sporným opatreniam. Z tohto dôvodu je nesprávne posúdenie vytýkané baskickými orgánmi len dôsledkom nedostatočnej súčinnosti, či dokonca nedbanlivosti španielskych orgánov.

144 Po druhé, pokiaľ ide o výhradu, že Komisia postupovala svojvoľne, alebo že porušila zásadu primeranosti z dôvodu, že neskúmala okolnosť, že by sporné opatrenia mohli byť pomocou len sčasti, je Komisia toho názoru, že toto vymedzenie účinkov napadnutého rozhodnutia sa uskutočňuje v štádiu jeho výkonu, v ktorom budú španielske orgány musieť zisťovať v jednotlivých podnikoch investície, pri ktorých nebolo poskytnutie daňovej úľavy v súlade so Zmluvou ESUO.

145 Po tretie, pokiaľ ide o údajné porušenie postupu upraveného v akte o pristúpení, je táto výhrada neopodstatnená, pretože protokol č. 10 tohto aktu sa mal podľa jeho článku 52 uplatňovať len tri roky odo dňa pristúpenia Španielskeho kráľovstva k Spoločenstvu a týkal sa len pomoci v súvislosti s plánmi reštrukturalizácie španielskych železiarskych a oceliarskych podnikov.

146 Komisia napokon nepopiera, že je na základe článku 95 UO oprávnená schvaľovať v individuálnych prípadoch pomoc, ide však pri tom, ako to vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, o mimoriadnu a diskrečnú právmoc. To znamená, že Komisia musí odôvodniť výkon tejto právomoci, ale nemá povinnosť vysvetľovať dôvody, a už vôbec nie hospodárske dôvody, pre ktoré nepoužila toto ustanovenie, aby individuálne povolila pomoc.

147 Výkon tejto právomoci síce podlieha súdnej kontrole, ale obmedzuje sa na preskúmanie, či bolo porušené niektoré ustanovenie Zmluvy alebo právneho aktu vydaného na jej vykonanie, alebo či nebolo zneužité právo voľnej úvahy.

148 Okrem toho ciele Zmluvy, ktoré uvádza Unesid, sú ním vymenované len neúplne. K týmto cieľom totiž podľa článku 5 prvého pododseku tretej zarážky UO patrí aj vytvorenie, udržiavanie a zachovanie normálnych podmienok hospodárskej súťaže.

Posúdenie Súdnym dvorom

149 K otázke, či napadnuté rozhodnutie platí aj pre baskické regionálne predpisy, stačí konštatovať, že baskické orgány neuviedli nič, čo by preukázalo, že úvahy, ktoré zdôvodňujú toto rozhodnutie vo vzťahu k článku 34 zákona č. 43/1995, nemožno preniesť aj na regionálne predpisy vzhľadom na ich zvláštnosti.

150 Okrem toho okolnosť, že napadnuté rozhodnutie nespomína určité podobné daňové úpravy platné v iných oblastiach Španielska, nemôže spochybniť jeho zákonnosť.

151 Výhrada, že Komisia neskúmala možnosť, že sporné opatrenia mohli byť pomocou v zmysle článku 4 písm. c) UO len sčasti, nemá skutkový základ, pretože z bodu 15 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia jasne vyplýva, že použitie týchto opatrení sa týka len Zmluvy, a tým len podnikov ESUO.

152 Pokiaľ ide o výhradu, že Komisia nezačala postup podľa prílohy č. 10 aktu o pristúpení, stačí konštatovať, že, ako správne uvádza Komisia, podľa článku 52 tohto aktu sa tento protokol uplatňuje len po dobu troch rokov od dátumu pristúpenia Španielskeho kráľovstva k Spoločenstvám a že sa v každom prípade týka len plánov reštrukturalizácie španielskych železiarskych a oceliarskych podnikov.

153 K výhrade zjavne nesprávneho posúdenia použiteľnosti článku 95 prvého pododseku UO treba poukázať na to, že tento článok Komisii umožňuje prijímať v súlade s tam upraveným postupom rozhodnutia, ktorými sa vo výnimočných prípadoch povoľuje poskytnutie pomoci nevyhnutnej pre riadne fungovanie spoločného trhu uhlia a ocele.

154 Niektoré z týchto rozhodnutí pripúšťajú poskytnutie konkrétnej pomoci určitým oceliarskym podnikom, iné splnomocňujú Komisiu, aby vyhlásila určité druhy pomoci v prospech každého podniku, ktorý spĺňa stanovené podmienky, za zlučiteľné so spoločným trhom (uznesenie z 3. mája 1996, Nemecko/Komisia, C-399/95 R, Zb. s. I-2441, bod 20).

155 Ako už Súdny dvor rozhodol, Komisia uplatňuje túto právomoc, keď je toho názoru, že predmetná pomoc je potrebná na dosiahnutie cieľov Zmluvy ESUO. Navyše vnútorná logika tohto povoľovacieho systému na vydanie rozhodnutia

v individuálnom prípade predpokladá, že dotknutý členský štát podá Komisii žiadosť o uplatnenie postupu podľa článku 95 UO pred tým, ako Komisia skúma, či je pomoc potrebná na dosiahnutie cieľov Zmluvy ESUO (rozsudok z 12. decembra 2002, Belgicko/Komisia, body 84 a 85).

156 Z toho dôvodu Komisia na rozdiel od názoru Unesidu nebola v tejto veci povinná začať z úradnej povinnosti pred vydaním napadnutého rozhodnutia konanie podľa článku 95 prvého pododseku UO s cieľom na základe týchto ustanovení povoliť sporné opatrenia.

157 Na základe uvedeného je potrebné tvrdenia vedľajších účastníkov konania zamietnuť.

158 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy je potrebné žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

O trovách

159 Podľa ustanovenia článku 69 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazanie Španielskeho kráľovstva na náhradu trov konania a Španielske kráľovstvo nemalo úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov konania. V súlade s článkom 69 ods. 4 prvým pododsekom uvedeného rokovacieho poriadku znášajú vedľajší účastníci konania svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov

SÚDNY DVOR (druhá komora)

rozhodol a vyhlásil:

1) **Žaloba sa zamieta.**

2) **Španielske kráľovstvo je povinné nahradiť trovy konania.**

3) **Diputación Foral de Álava, Diputación Foral de Vizcaya, Diputación Foral de Guipúzcoa, Juntas Generales de Guipúzcoa, Gobierno del País Vasco a Unión de Empresas Siderúrgicas (Unesid) znášajú svoje vlastné trovy.**

Timmermans Puissochet Cunha Rodrigues

Schintgen Colneric

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 15. júla 2004.

Tajomník

R. Grass

Predseda druhej komory

C. W. A. Timmermans